

jedne strane analizira stavove Ivana Devčića o medijima, dok s druge, promatra stanje u medijima danas. Slična promišljanja o medijima svojstvena su obojici, kao i ukazivanje na potrebu stvaranja ispravnih kriterija prosudbe koji su nužni za zdrav pristup medijima. V. Pastoral / Ostalo. 20. Nikola Vranješ, *Pregled dosadašnjeg pastoralnog djelovanja nadbiskupa Ivana Devčića*. Članak predstavlja svojevrsni popis tema kojima se bavio nadbiskup Devčić, kako na znanstvenom tako i na konkretnom pastoralnom planu. 21. Darko Gašparović, *Pjesništvo Karola Wojtyły*. Autor pokazuje kako su glavne teme pape Ivana Pavla II bile sadržane i u njegovoj poeziji. Bilo da je riječ o teologiji, etici ili poeziji uvijek je u središtu papina promišljanja čovjek, bolje rečeno, čovjek i njegov Bog. Autor nas uvodi u tajne Wojtylina pjesništva, i gotovo spontano otkriva nosive teološko-etičke teme njegova pontifikata. Ivan Devčić je filozof i teolog, stoga ne čudi da je posvećeni mu Zbornik splet filozofskih i teoloških promišljanja. U tom smislu zbornik nastoji slijediti tijek znanstvenog i pastoralnog djelovanja nadbiskupa. Zbornik također slijedi metodu koja je vlastita autoru razmatrajući mnoga aktualna društvena, politička i socijalna pitanja u kojima dolaze do izražaja iscrpne analize i predlažu se konstruktivna rješenja. U ovom se Zborniku čitatelj suočava s tekstovima koji razmišljanje i djelovanje Ivana Devčića uzimaju kao inspiraciju daljnjeg promišljanja naše zbilje. Tekstovi su tako strukturirani da čitatelja vode od općenitog prema konkretnom, od antropologije kao znanosti o čovjeku prema čovjeku današnjice, od filozofskih i metafizičkih po-

stavki prema primjeni ovih teza u konkretnom društvu. Podrazumijeva se da se kroz čitav Zbornik profilira svojevrsna kršćanska vizija čovjeka i njegove društvene dimenzije. Zbornik u biti nastoji stvoriti jednu "praktičnu" filozofiju i teologiju koja čitatelju može poslužiti kao konkretna inspiracija na raznim poljima djelovanja.

Prof. dr. sc. Josip GRBAC
Doc. dr. sc. Aleksandra GOLUBOVIĆ

**Znanstveni skup Mons. dr. Božo Milanović
– tragovi jedne vizije**, Pazin, 2010.

U povodu 120. obljetnice rođenja i 30. obljetnice smrti mons. Bože Milanovića, u Pazinu je 16. listopada 2010. god. održan znanstveni skup pod naslovom *Mons. dr. Božo Milanović – tragovi jedne vizije*. Organizatori skupa bili su Porečka i Pulska biskupija, Institut društvenih znanosti *Ivo Pilar*, Područni centar Pula i Istarska županija, a suorganizatori Istarsko književno društvo Juraj Dobrila, Općina Tinjan, Družba *Braća hrvatskog zma-ja*, Županijski stol Pazin te Pazinski kolegij – klasična gimnazija. Programsko-organizacijski odbor činili su: mons. Ivan Milovan, predsjednik, akademik Josip Bratulić, prof. dr. sc. Josip Grbac, dr. sc. Mario Sošić, mr sc. Mladen Juvenal Milohanić, mr. sc. Ilija Jakovljević i dr. sc. Stipan Trogrlić, tajnik.

Mons. B. Milanović rođen je 10. listopada 1890. u Kringi, a preminuo je 28. prosinca 1980. u Pazinu, gdje je i pokopan. Budući da njegovo djelo još uvijek nije dovoljno istraženo i valorizirano, pa iako ga se i na temelju dosadašnjih spoznaja može uvrstiti među velikane hrvatske povijesti, ovaj znanstveni skup, koji je objelodanio

neke nove spoznaje o Milanovićevu životu i radu, doprinos je upotpunjavanju lika i djela ovoga Istranina.

Na otvaranju skupa biskup mons. Ivan Milovan naglasio je kako ovim znanstvenim događajem Crkva u Istri i šira javnost oдаju spomen na Milanovića Istranina, istaknutoga svećenika, domoljuba, odgojnog, kulturnog i javnog djelatnika. Budući da ga danas možemo promatrati s određenim povijesnim odmakom možemo objektivnije procijeniti značenje njegova životnog djela i poslanja kojeg si je sam nametnuo i vršio do kraja života. Istarski župan Ivan Jakovčić dodao je kako je Milanović imalo osjećaj za realnost vremena u kojemu je živio, znao je koja je njegova uloga u svemu onomu što je bio njegov osobni i životni izazov živjeti u dva totalitarizma – fašizmu i komunizmu. Milanović je osoba koja je za hrvatski puk u Istri najviše učinila. On kao čovjek crkve i kao humanista nije mogao biti jednodimenzionalan, ali nažalost, on je osoba o kojoj se danas možda premalo razmišlja. Skup je pozdravio i ravnatelj Instituta *Ivo Pilar* dr. sc. Vlado Šakić, istaknuvši pri tome Milanovo značenje ne samo u istarskome kontekstu, već također i u onom hrvatskom i onom europskom, uspoređujući Milanovića s Ivom Pilarom, u smislu doprinosa tih dviju ličnosti nacionalno-integracijskim procesima.

Predavanja je održalo petnaest referenata: prof. dr. sc. Josip GRBAC, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Teologija u Rijeci, *Moguće pouke Milanovićeva djelovanja za današnju crkvenu i društvenu situaciju*; dr. sc. Mario SOŠIĆ, vanjski suradnik Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar i Tatjana TOMAIĆ, prof., stručna

suradnica Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, Područni centar Pula, *Hrvatske identitetske i državotvorne značajke političkog (društvenog) djelovanja dr. Bože Milanovića*; dr. sc. Stipe TADIĆ, znanstveni savjetnik Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar i dr. sc. Jasna ĆURKOVIĆ, znanstvena suradnica Institut Ivo Pilar, Područni centar Pula, *Božo Milanović i etičke implikacije njegova političkog djelovanja*; Bernard JURJEVIĆ, dipl. teolog, Pazinski kolegij – klasična gimnazija, *Filozofsko stvaralaštvo Bože Milanovića*, mr. sc. Mladen J. MILOHANIĆ, župnik Buje, predsjednik Istarskoga književnog društva *Juraj Dobrila*, *Mons. Milanović osnivač i podupiratelj mladenačkih katoličkih, đачkih i svećeničkih društava*; akademik prof. dr. sc. Josip BRATULIĆ, HAZU, Zagreb, *Mons. Božo Milanović i Družba sv. Mohora za Istru*; prof. emeritus dr. sc. Miroslav BERTOŠA, Sveučilište *Jurja Dobrile*, Pula, *"Kada ćete doći u Pazin? Pokazao bih Vam nekoje stvari..." Fragmenti prepiske i sjećanja na monsinjora Milanovića 60.-ih i 70.-ih godina*; dr. sc. Marko Medved, viši asistent Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Teologija u Rijeci, *Mons. Božo Milanović i Riječka biskupija*; Filip ZORIČIĆ, prof., gimnazija Pula, *Bibliografija Bože Milanovića i o Boži Milanoviću*; doc. dr. sc. Franjo VELČIĆ, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Teologija u Rijeci, *Povjerljivo izvješće B. Milanovića o talijanskoj crkvenoj politici u Istri*; mr. sc. Jakov JELINČIĆ, arhivski savjetnik u miru, *Korespondencija mons. Bože Milanovića*; mr. sc. Ilija JAKOVLJEVIĆ, kancelar biskupije Porečke i Pulske, *Odnos biskupa Nežića i mons. Milanovića, ili odnos institucije i karizme*; dr. sc. Stipan TROGRLIĆ, znanstve-

ni suradnik Instituta društvenih znanosti *Ivo Pilar*, Područni centar Pula, *Milanović i istarski NOP (1941. - 1945.)*; izv. prof. dr. sc. Miroslav AKMADŽA, Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje, Slavonski Brod, *Božo Milanović i komunističke vlasti*; dr. sc. Stipan TROGRLIĆ, *B. Milanović – ravnatelj pazinskog sjemeništa i sjemenišne gimnazije (1947. -1968.)*.

Nakon skupa u Pazinskome kolegiju otvorena je izložba o Boži Milanoviću, nakon čega je organizirano polaganje cvijeća na njegov grob te otkrivanje njegova brončanoga poprsja u Spomen parku njegove rodne Kringe. Potom, u župnoj crkvi u Kringi održana je svečana misa zadušnica koju je predvodio porečki i pulski biskup Ivan Milovan, a nakon mise prikazan je dokumentarni film o mons. Milanoviću.

Maja POLIĆ, prof.

Mirogoj, Panteon hrvatske povijesti, Zagreb, 2010.

Turistička zajednica grada Zagreba 2010. god. tiskala je turističku brošuru *Mirogoj*, kao prvu publikaciju koja cjelovito i sustavno predstavlja najpoznatije zagrebačko groblje te njegovu bogatu kulturnu i povijesnu baštinu. Brošura je objavljena na hrvatskome i engleskom jeziku, i to u nakladi od trideset tisuća primjeraka.

Centralno zagrebačko groblje – Mirogoj – smješteno je na obroncima Medvednice te se smatra jednim od najljepših groblja u Europi. Zbog velikog broja znamenitih osoba koje su ondje sahranjene, ono se naziva i hrvatskim Panteonom. Na prosto-

ru Mirogoja sredinom XIX. st. nalazio se ljetnikovac jednoga od najznačajnijih preporoditelja i čelnika hrvatskoga narodnog preporoda – Ljudevita Gaja. Nakon njegove smrti početkom 70-ih godina XIX. st. gradske vlasti otkupile su cijelo imanje te je ondje napravljeno groblje. Prema obećanju, gradska općina nije dirala Gajev perivoj, a na groblju su uza sve putove zasađeni drvoredi lipa, javora, smreka, divljeg kestena i drugih stabala. Groblje je bilo predano na uporabu 1. studenog 1876. godine. Službeno je otvoreno 6. studenoga 1876. godine. Oblik samoga groblja dizajnirao je arhitekt Hermann Bollé, upotrijebivši pri tome monumentalnu kompoziciju arkada, paviljona i kupola, isprepletenu bogatom vegetacijom.

Groblje je bilo razdijeljeno po vjerama i na razrede (prvi, drugi i treći), a to je bilo potvrđeno i *Statutom skupnoga groblja* u kojemu se ovo groblje označuje kao opće i skupno za pripadnike svih vjeroispovijesti. Ujedno se ističe da se svakoj od vjeroispovijesti dodjeljuje poseban prostor “*primjeren broju njezinih sljedbenika*”. Posebno je naglašeno da sljedbenici svih vjeroispovijesti glede groblja imaju jednaka prava i dužnosti. Uz Mirogoj je povezana još jedna novost. Naime, stara zagrebačka groblja bila su u vlasništvu crkava, dok je vlasnikom Mirogoja postala gradska općina.

Dana 15. listopada 1885. godine dovršena je gradnja arkade u koju su, uz prigodnu svečanost, pokopani posmrtni ostaci dr. Ljudevita Gaja, Stanka Vraza, Živka Vukasovića, Vjekoslava Babukića, Frana Kurelca, Vatroslava Lisinskog, Dragutina Seljana i dr. Dimitrija Demetra, a naknadno su ovdje još ukopani Franjo Žigrović,